

Conveni civil contra la corrupció Estrasburg, 4 de novembre de 1999

[nota: A partir de l'1 de desembre de 2009, tota referència a la Comunitat Europea es llegirà com si digués «Unió Europea»]

Conveni penal contra la corrupció
Informe aclaridor

Preàmbul

Els estats membres del Consell d'Europa, els altres estats i la Comunitat Europea que signen aquest conveni;

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa és assolir una major unitat entre els seus membres;

Conscients de la importància d'intensificar la cooperació internacional per tal de lluitar contra la corrupció;

Posant en relleu que la corrupció representa una de les principals amenaces per a l'Estat de dret, la democràcia i els drets humans, la imparcialitat i la justícia social, que entorpeix el desenvolupament econòmic i que posa en perill el funcionament just i adequat de les economies de mercat;

Reconeixent les nefastes conseqüències econòmiques de la corrupció per als particulars, les empreses i els estats, com també per als organismes internacionals;

Convençuts de la importància del dret civil per lluitar contra la corrupció, en particular per facilitar que les persones que han patit danys puguin rebre una indemnització justa;

Tenint presents les conclusions i resolucions de la 19a (Malta, 1994), la 21a (República Txeca, 1997) i la 22a (Moldova, 1999) conferències dels ministres europeus de Justícia;

Prenent en consideració el Programa d'acció contra la corrupció adoptat pel Comitè de Ministres el novembre de 1996;

Prenent també en consideració l'estudi de viabilitat sobre l'elaboració d'un conveni d'accions legals civils per a la indemnització dels danys derivats d'actes de corrupció, aprovat pel Comitè de Ministres el febrer de 1997;

Tenint en compte la Resolució (97) 24, adoptada pel Comitè de Ministres el novembre de 1997, en la seva 101a sessió, per la qual s'aproven els 20 Principis directors per a la lluita contra la corrupció; la Resolució (98) 7, adoptada pel Comitè de Ministres el maig de 1998, en la seva 102a sessió, per la qual s'autoritza l'adopció d'un Acord parcial i ampliat per crear el Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO); i la Resolució (99) 5, adoptada l'1 de maig de 1999, per la qual es crea el GRECO;

Tenint presents la Declaració final i el Pla d'acció adoptats pels caps d'Estat i de Govern dels estats membres del Consell d'Europa en la 2a Cimera d'Estrasburg l'octubre de 1997;

Acorden el següent:

Capítol 1 – Mesures que cal prendre a escala nacional

Article 1 – Objectiu

Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, les accions legals efectives per tal que les persones que hagin patit danys com a resultat d'actes de corrupció tinguin la possibilitat de defensar els seus drets i interessos, incloent-hi la possibilitat d'obtenir una indemnització per danys i perjudicis.

Article 2 – Definició de corrupció

Als efectes d'aquest conveni, «corrupció» significa demanar, oferir, donar o acceptar, directament o indirectament, un suborn, o qualsevol altre benefici o expectativa de benefici indegut, que tergiversi l'execució correcta de qualsevol deure o comportament que li sigui exigint al destinatari del suborn, el benefici o l'expectativa de benefici indegut.

Article 3 – Indemnització per danys i perjudicis

1. Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, que les persones que hagin patit danys com a resultat de la corrupció tinguin el dret d'iniciar accions per tal d'obtenir una indemnització plena per aquests danys.

2. Aquesta indemnització pot abastar danys materials, pèrdua de beneficis i pèrdues no pecuniàries.

Article 4 – Responsabilitat

1 Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, que es compleixin les condicions següents per tal de poder rescabalar els danys:

i que el demandat hagi comès o autoritzat l'acte de corrupció, o no hagi estat capaç de prendre mesures raonables per prevenir-lo;

ii que el demandant hagi patit danys; i

iii que hi hagi una relació causal entre l'acte de corrupció i els danys.

2. Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, que en el cas que hi hagi diversos demandats responsables d'haver infringit danys per causa de la mateixa activitat de corrupció, aquests en responguin davant la llei de manera mancomunada i solidària.

Article 5 – Responsabilitat estatal

Cada part ha d'establir, en el seu ordenament jurídic intern, les mesures adequades per tal que les persones que han patit danys com a resultat d'un acte de corrupció comès per funcionaris públics en l'exercici de les seves funcions puguin exigir una indemnització de l'Estat o, en el cas d'una part no estatal, de les autoritats d'aquesta part que pertoqui.

Article 6 – Negligència contributiva

Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, la possibilitat de reduir o anul·lar la indemnització tenint en compte totes les circumstàncies en el cas que el demandant hagi contribuït al dany o al seu agreujament.

Article 7 – Terminis de prescripció

1 Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, que les accions encaminades a rescabalar els danys estiguin subjectes a un termini de prescripció de no menys de tres anys des del dia en què la persona que hagi patit el dany s'hagués adonat o es pogués haver adonat de forma raonable que el dany s'havia produït efectivament o que havia tingut lloc un acte de corrupció, com també de la identitat de la persona responsable. Tanmateix aquest procediment no es pot posar en marxa un cop finalitzat un termini de prescripció de no menys de deu anys des de la data de l'acte de corrupció.

2 Les lleis de les parts que regulin la suspensió o la interrupció dels terminis de prescripció han d'aplicar-se, si escau, als períodes prescrits en el paràgraf 1.

Article 8 – Validesa dels contractes

1 Cada part ha d'establir, en el seu ordenament jurídic intern, la nul·litat i la invalidesa de qualsevol contracte o clàusula d'un contracte que faci possible la corrupció.

2 Cada part ha d'establir, en el seu ordenament jurídic intern, la possibilitat que totes les parts que hagin signat un contracte l'aprovació de qual hagi estat desvirtuada per un acte de corrupció puguin sol·licitar davant dels tribunals que el contracte sigui declarat nul, sense perjudici del seu dret a interposar una reclamació per danys i perjudicis.

Article 9 – Protecció dels empleats

Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, la protecció adequada contra qualsevol sanció injustificada als empleats que tinguin motius raonables per sospitar que hi ha hagut corrupció i que comuniquin de bona fe les seves sospites a les persones o autoritats responsables.

Article 10 – Comptes i auditories

1 Cada part ha d'adoptar les mesures necessàries, en el seu ordenament jurídic intern, per tal que els comptes anuals de les empreses estiguin confeccionats de manera clara i donin una visió fidedigna i justa de la situació econòmica de l'empresa.

2 Amb vista a prevenir els actes de corrupció, cada part ha d'establir, en el seu ordenament jurídic intern, que els auditors confirmen que els comptes anuals presenten una visió fidedigna i justa de la situació econòmica de l'empresa.

Article 11 – Obtenció de proves

Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, mesures efectives per a l'obtenció de proves en els processos judicials derivats d'un acte de corrupció.

Article 12 – Mesures provisionals

Cada part ha de preveure, en el seu ordenament jurídic intern, els actes judicials que siguin necessaris per preservar els drets i els interessos de les parts durant els processos civils derivats d'un acte de corrupció.

Capítol II – Cooperació internacional i supervisió de la implementació

Article 13 – Cooperació internacional

Les parts han de cooperar eficaçment en les qüestions relacionades amb els processos civils en casos de corrupció, especialment pel que fa al lliurament de documents, l'obtenció de proves a l'estranger, la jurisdicció, el reconeixement i l'execució de decisions judicials estrangeres i els costos de litigi, de conformitat amb allò que preveuen els instruments internacionals rellevants sobre cooperació internacional en assumptes civils i comercials de què són part, com també amb els seus ordenaments jurídics interns.

Article 14 – Supervisió

El Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) ha de supervisar la implementació del Conveni per part dels signants.

Capítol III – Clàusules finals

Article 15 – Signatura i entrada en vigor

1 Aquest conveni el poden signar els estats membres del Consell d'Europa, els estats no membres que han participat en la seva elaboració i la Comunitat Europea.

2 Aquest conveni està subjecte a ratificació, acceptació o aprovació. Els instruments de ratificació, acceptació o aprovació s'han de posar a disposició del secretari general del Consell d'Europa.

3 Aquest conveni entra en vigor el primer dia del més següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què els catorze signataris expressin el seu consentiment a adherir-s'hi d'acord amb el que disposa el paràgraf 1. Qualsevol signatari que no sigui membre del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) en el moment de la ratificació, acceptació o aprovació passarà automàticament a formar-ne part en la data en què el Conveni entri en vigor.

4 Pel que fa a qualsevol signatari que posteriorment expressi el seu consentiment a adherir-se al Conveni, aquest entrarà en vigor el primer dia del mes següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què hagi expressat el seu consentiment a adherir-s'hi, d'acord amb el que disposa el paràgraf 1. Qualsevol signatari que no sigui membre del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) en el moment de la ratificació, acceptació o aprovació passarà automàticament a formar-ne part en la data en què el Conveni entri en vigor en aquest sentit.

5 Qualsevol modalitat específica per a la participació de la Comunitat Europea en el Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) ha d'estar estipulada, sempre que calgui, per mitjà d'un acord comú amb la Comunitat Europea.

Article 16 – Adhesió al Conveni

1 Un cop aquest conveni hagi entrat en vigor i després d'haver-ho consultat amb les parts, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa pot convidar qualsevol dels estats que no sigui membre del Consell i que no hagi participat en la seva elaboració a adherir-s'hi per mitjà d'una decisió presa per la majoria que estableix l'article 20.d de l'Estatut del Consell d'Europa, i pel vot unànim dels representants de les parts que tinguin dret a formar part del Comitè.

2 Pel que fa a qualsevol Estat que s'adhereixi al Conveni, aquest entrarà en vigor el primer dia del mes següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què l'instrument d'adhesió s'hagi posat a disposició del secretari general del Consell d'Europa. Qualsevol Estat que s'adhereixi a aquest conveni passarà automàticament a formar part del GRECO, si encara no n'és membre en el moment de l'adhesió, en la data en què aquest entri en vigor en aquest sentit.

Article 17 – Reserves

No s'estableix cap reserva pel que fa a cap disposició d'aquest conveni.

Article 18 – Aplicació territorial

1 Qualsevol Estat o la Comunitat Europea poden, en qualsevol moment de la signatura o quan es dipositi l'instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió, especificar el territori o els territoris en què és aplicable aquest conveni.

2 Qualsevol de les parts pot, en una data posterior, per mitjà d'una declaració adreçada al secretari general del Consell d'Europa, ampliar l'aplicació d'aquest conveni a qualsevol altre territori a més dels especificats en la declaració. Pel que fa a aquest territori, el Conveni entrarà en vigor el primer dia del mes següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què el secretari general hagi rebut aquesta declaració.

3 Es pot revocar qualsevol declaració que s'hagi tramés d'acord amb els dos paràgrafs precedents, respecte a qualsevol dels territoris que s'hi especifiquen, per mitjà d'una notificació adreçada al secretari general. Aquesta revocació es farà efectiva el primer dia del mes següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què el secretari general hagi rebut aquesta notificació.

Article 19 – Relació amb altres instruments i acords

1 Aquest conveni no afecta els drets i les accions derivats d'instruments internacionals multilaterals relatius a assumptes especials.

2 Les parts del Conveni poden formalitzar acords bilaterals o multilaterals entre elles sobre les qüestions que s'hi tracten, amb l'objectiu de complementar-ne o reforçar-ne les disposicions o facilitar l'aplicació dels principis que s'hi estableixen o bé, sense perjudici dels objectius i els principis d'aquest conveni, poden sotmetre's a la normativa aplicable a aquesta matèria dins del marc d'un sistema especial vinculant en el moment de la signatura d'aquest conveni.

3 Si dos o més parts ja han formalitzat un acord o tractat en relació amb el tema que es tracta en aquest conveni, o bé han institucionalitzat les seves relacions en aquest sentit, tenen el dret d'aplicar aquest acord o tractat o bé de regular les seves relacions en conseqüència, en comptes de fer-ho per mitjà d'aquest conveni.

Article 20 – Esmenes

1 Qualsevol de les parts pot proposar esmenes a aquest conveni, les quals han de ser comunicades pel secretari general del Consell d'Europa als estats membres del Consell d'Europa, als estats que no en són membres però que han participat en l'elaboració del Conveni, a la Comunitat Europea i a qualsevol altre Estat que s'hi hagi adherit o que hagi estat convidat a adherir-s'hi, d'acord amb el que disposa l'article 16.

2 Qualsevol esmena proposada per una de les parts ha de comunicar-se al Comitè Europeu de Cooperació Jurídica (CDCJ), el qual ha d'expressar la seva opinió sobre aquesta qüestió al Comitè de Ministres.

3 El Comitè de Ministres ha de tenir en compte l'esmena proposada i l'opinió expressada pel Comitè Europeu de Cooperació Jurídica (CDCJ) i,

després d'haver-ho consultat amb les parts del Conveni que no són membres del Consell d'Europa, pot decidir adoptar-la.

4 El text de qualsevol esmena adoptada pel Comitè de Ministres d'acord amb el que preveu el paràgraf 3 d'aquest article s'ha de trametre a les parts per tal que l'aprovin.

5 Qualsevol esmena adoptada d'acord amb el que preveu el paràgraf 3 d'aquest article entra en vigor al cap de trenta dies comptadors a partir del moment en què totes les parts n'han notificat l'aprovació al secretari general.

Article 21 – Solució de conflictes

1 El Comitè Europeu de Cooperació Jurídica (CDCJ) del Consell d'Europa ha de mantenir-se informat de la interpretació i l'aplicació d'aquest conveni.

2 En el cas que sorgeixi qualsevol conflicte derivat de la interpretació o l'aplicació d'aquest conveni, les parts han d'intentar resoldre'l per mitjà de la negociació o qualsevol altre mitjà pacífic que desitgin, incloent-hi la remissió del conflicte al Comitè Europeu de Cooperació Jurídica (CDCJ), a un tribunal d'arbitratge les decisions del qual seran vinculants per a les parts, o al Tribunal Internacional de Justícia, segons el que convinguin les parts implicades.

Article 22 – Denúncia

1 Qualsevol part pot denunciar aquest conveni en qualsevol moment per mitjà d'una notificació adreçada al secretari general del Consell d'Europa.

2 Aquesta denúncia es farà efectiva el primer dia del mes següent al venciment d'un període de tres mesos comptador a partir de la data en què el secretari general hagi rebut aquesta notificació.

Article 23 – Notificacions

El secretari general del Consell d'Europa ha de notificar als estats membres del Consell i als altres signataris i parts d'aquest conveni de:

a qualsevol signatura;

b el dipòsit de qualsevol instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió;

c qualsevol data d'entrada en vigor d'aquest conveni, d'acord amb els articles 15 i 16;

d qualsevol altre acte, notificació o comunicació que tingui relació amb aquest conveni.

Com a prova de conformitat, els sotasignats, degudament autoritzats, signen aquest conveni.

Formalitzat a Estrasburg, el 4 de novembre de 1999, en anglès i francès, ambdós textos igualment vàlids, en una única còpia que queda dipositada als arxius del Consell d'Europa. El secretari general del Consell d'Europa n'ha de trametre una còpia certificada a cada un dels estats membres del Consell d'Europa, als estats que no en són membres però que han participat en l'elaboració d'aquest Conveni, a la Comunitat Europea, com també a qualsevol altre Estat a qui s'hagi convidat a adherir-s'hi.